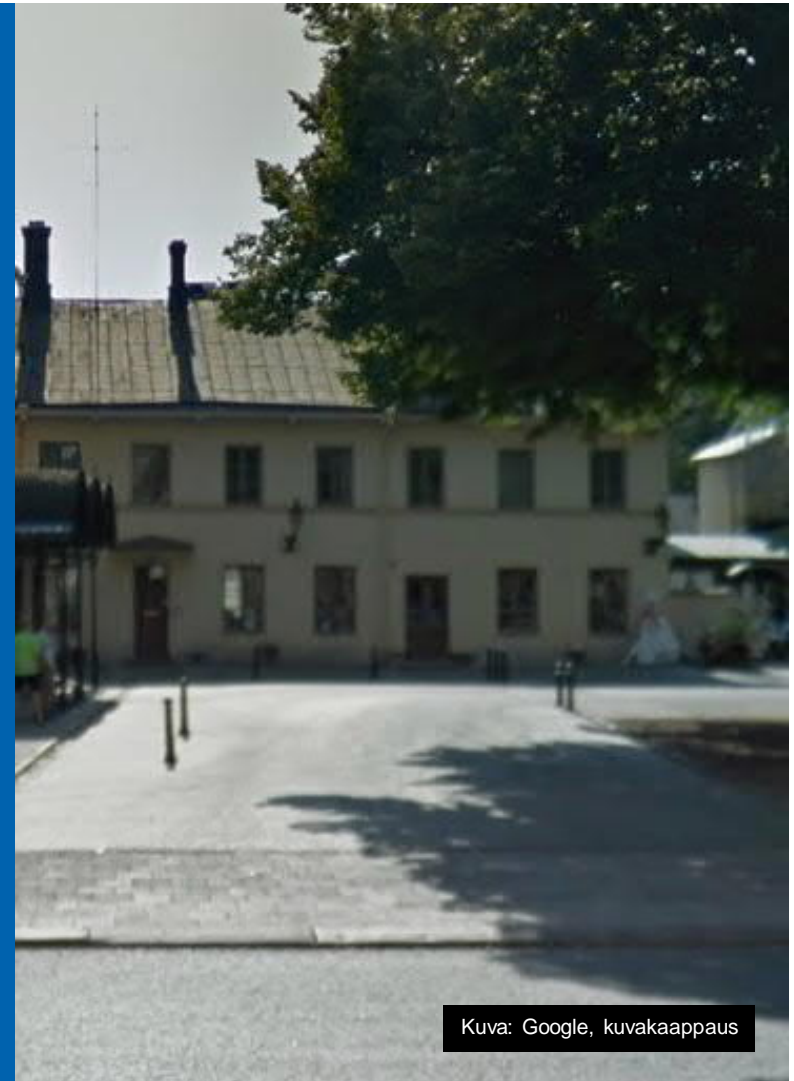

Tutkimusten tulokset

Aurakatu 2

Kaipia / 9.5.2022 / 31.5.2022 sisäinen palaveri

Kuva: Google, kuvakaappaus

Yleistä

- Aurakatu 2, kaupungintalon siipirakennus
- Rv. 1861, ennen toiminut asuinrakennuksena
- Tutkimukset peruskorjauksen lähtötiedoiksi
- Rakenteet
  - Perustuksena hirsiarinaan tukeutuva luonnonkivilatomus
    - Painumaa seurantajaksolla n. 4-5 mm/vuosi
  - Runkona massiivitiilirakenne (kahden kiven täystiilimuuri)
  - 7 erilaista alapohjarakennetta, joista kahden arvioidaan olevan alkuperäisiä puurakenteisia tuulettuvia rakenteita
    - Uusituilla osilla maanvastaista betonilaattaa
    - Rakenteita ei uusimissuunnitelman vuoksi tutkittu tarkemmin
  - Välipohjassa puupalkistoja ja betonilaattaa, samoin yläpohjarakenteena
    - Yläpohjaa vahvistettu teräspalkein
  - Harjakatto ja vesikatteena saumapeltikate
- Ilmanvaihtona koneellinen tulo- ja poistoilmanvaihto
  - Toteutettu edellisen peruskorjauksen yhteydessä 2000-luvun vaihteessa

Tehdyt tutkimustoimenpiteet

- Kunnan selvittämiseksi tehtiin 27 rakenneavausta, joista otettiin materiaalinäytteitä sekä haitta-aineanalyysiin että mikrobiviljelyyn
- Ilmavuotoja selvitettiin lämpökuvauksella
- Sisäilmaolosuhteita ja paine-eroja mitattiin kahden viikon ajan jatkuvatoimisella seurannalla
- Teollisten mineraalikulitujen esiintymistä selvitettiin huonepinnoilta ja tuloilmakanavista
- Tuloilmajärjestelmälle tehtiin puhtauden arviointi
- Rakennuksen kosteus- ja sisäilmateknisen kuntotutkimuksen yhteydessä tehtiin rakennuksen asbesti- ja haitta-ainekartoitus

Tärkeimmät havainnot

- Merkittävimmät sisäilmahaittariskiä aiheuttavat rakenneosat:
  - Alapohjarakenne
  - Väli- ja yläpohjien vanhat eristetäytöt
  - Yläpohjarakenteen lahovauriot
  - PAH-yhdisteitä sisältävät rakenteet
- Alapohjan mikrobiologista kuntoa ei tutkittu, mutta rakenteita purkaessa on varauduttava myös mikrobiepäpuhtauksiin
- Välipohjan orgaanisissa eristeissä todettiin paikallisia mikrobikasvustoja ja vanhoissa maalipinnoissa raskasmetalleja
- Yläpohjan puurakenteissa vähäisiä ja yläpohjapalkeissa laajempia lahovaurioita
- Ulkoseinän alaosaan kohdistuu kosteusrasitusta ja rakenne on paikoin kostea myös sisäpuolelta
- Seinärakenteissa halkeamia ja rappauspinnassa pakkasrapautumaa
  - Halkeamien kautta paikoin ilmavuotoa
- Ikkunoiden energiatehokkuus on heikko, havaittu huoltokorjaustarvetta
- Olosuhdemittausten perusteella ilmanvaihto käyttäjämääriin nähden riittävä ja painesuhteet ovat likimain kunnossa
- Kuitujen osalta yhdessä tilassa toimenpiderajan ylitys, yhden IV-koneen kuitupitoisuus poikkeava, kanavanäytteissä ei poikkeamia
- IV-kone ja kanavat melko puhtaita, päätelaitteet kaipaavat puhdistusta
- Rakenteiden kautta on todettu ilmavuotoja

Altistumisolosuhteiden arviointi, mikrobit

Taulukko 6. Altistumisolosuhteiden arviointi mikrobiepäpuhtauksille.

Mikrobivaurioiden merkittävyys				
4. Laaja-alaiset mikrobivauriot rakennuksessa ja poikkeava sisäilmapitoisuus				
3. Laaja-alainen mikrobivaurio rakennuksessa				
2. Paikallisia pienialaisia mikrobivaurioita rakenteissa			mahdollinen	
1. Rakenteet tutkittu, ei todettuja mikrobivaurioita				
Altistuminen mahdollista. Rakennuksen väli ja yläpohjassa on paikallisia mikrobivaurioita. Rakenneliittymät eivät ole tiiviitä. Rakennus on lievästi alipaineinen.	1. Ei ilmavuotoja, ei merkittävää paine-eroa rakenteen yli	2. Pistemäisiä ilmavuotoja rakenteista tai rakennusvoimakkaasti alipaineinen	3. Vähäisiä ilmavuotoja rakenteista ja rakennus on alipaineinen	4. Merkittävät ilmavuodot rakenteista tai merkittävä mikrobivaurio sisäpinnoilla
	Epäpuhtauksien kulkeutuminen vaurioalueelta			
altistumisen todennäköisyys:	epätodennäköinen	mahdollinen	todennäköinen	erittäin todennäköinen

Altistumisolosuhteiden arviointi, kuidut

Taulukko 7. Altistumisolosuhteiden arviointi teollisille mineraalikuiduille.

Teolliset mineraalikuidut, näytteet				
4. Toimenpiderajat ylittävät kuitupitoisuudet teipinäytteissä.	todennäköinen			
3. IV-kanavanäytteissä runsaasti kuituja, pinnoilla alle toimenpiderajan				
2. Yksittäisiä kuituja teippi- tai pölynkoostumusnäytteissä				
1. Ei kuituja näytteissä (teippi/pölynkoostumus, laskeuma, IV-kanavat)				
Altistuminen todennäköistä Huonepinnoilla todettiin yhdessä näytteessä toimenpiderajan ylittäviä kuitupitoisuuksia. Muissa näytteissä pitoisuudet olivat koholla. Tuloilmakoneessa on korkeita kuitupitoisuuksia.	1. Ei kuitulähteitä sisäpinnoilla tai ilmanvaihdossa, ei merkittäviä ilmapuotoja	2. Vähäisiä kuitulähteitä sisäpinnoilla ja/tai IV:ssä. Vähäisiä ilmapuotoja rakenteista (painesuhteet)	3. Merkittäviä kuitulähteitä joko ilmanvaihdossa tai sisäpinnoilla tai voimakkaat ilmapuodot	4. Merkittäviä kuitulähteitä sekä sisäpinnoilla että ilmanvaihdossa.
	Havainnot kuitulähteistä			
altistumisen todennäköisyys:	epätodennäköinen	Mahdollinen	todennäköinen	erittäin todennäköinen

Toimenpidesuosituksukset

- Välittömästi toteutettavat toimenpiteet:
  - Kuitulähteiden kartoittaminen, tilojen siivoaminen ja seurantanäytteenotto
- Perustuksien vahvistamisen yhteydessä:
  - Alapohjarakenteen uusiminen työteknisistä syistä sekä lahovaurioista johtuen
    - Kiinnitettävä huomiota kosteuden kulkeutumista estäviin rakenneratkaisuihin
  - Sadevesien ohjauksen tehostaminen suositeltavaa
  - Julkisivun kuntotutkimus todellisten korjaustarpeiden selvittämiseksi
  - Väli- ja yläpohjien (vaurioituneiden) eristeiden vaihtaminen, PAH-yhdisteiden poistaminen ja vaurioituneiden puuosien uusiminen
  - Ikkunoiden peruskunnostus tai uusiminen suositeltavaa
  - Vanhojen tilkevälieristeiden uusiminen suositeltavaa, samalla karmien kiinnityspuiden poistaminen ja karmirakenteen tiiveyden parantaminen
- Peruskorjauksessa huomioitava levyrakenteisten seinien asbestipitoiset materiaalit.

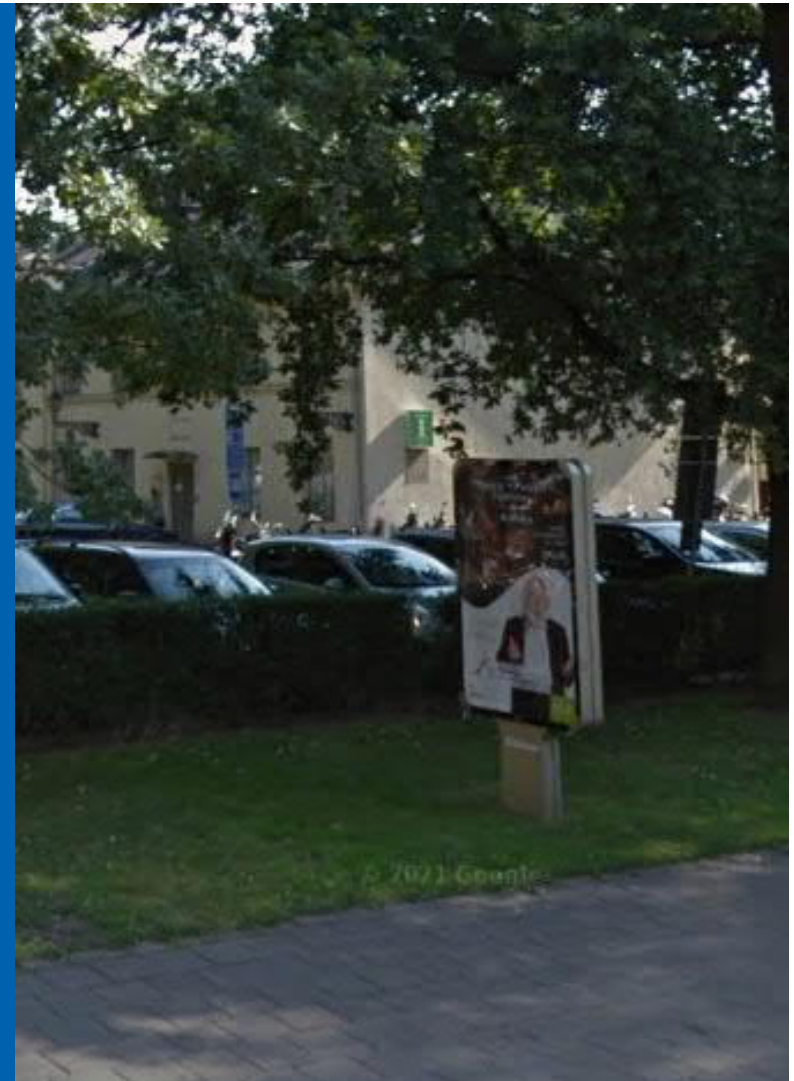

Tutkimusten tulokset

Aurakatu 4

Yleistä

- Aurakatu 4, kaupungintalon piharakennus
- Rv. 1861, ennen toiminut vajana/hevostallina
- Tutkimukset peruskorjauksen lähtötiedoiksi
- Rakenteet
  - Perustuksena hirsiarinaan tukeutuva luonnonkivilatomus
    - Painumaa seurantajaksolla n. 4-5 mm/vuosi
  - Runkona massiivitiilirakenne (kahden kiven täystiilimuuri)
  - Alapohjana maanvastainen betonilaatta/valuasfaltti, jonka päällä puinen lattiarakenne
    - Eristetäyttöinä hiekkaa, kutterinlastua, turvetta ja tiilimurskaa/laastia
    - Rakenteita ei uusimissuunnitelman vuoksi tutkittu tarkemmin
  - Välipohja pääasiassa puurakenteinen ja orgaaninen eristetäyttö
  - Yläpohja puurakenteiden ja orgaaninen eristetäyttö
  - Harjakatto ja vesikatteena saumapeltikate
- Ilmanvaihto pääosin painovoimainen
  - WC-tiloissa koneellinen poisto

Tehdyt tutkimustoimenpiteet

- Kunnan selvittämiseksi tehtiin yli 25 rakenneavausta, joista otettiin materiaalinäytteitä sekä haitta-aineanalyysiä ja mikrobiviljelyä
- Ilmavuotoja selvitettiin lämpökuvauksella
- Sisäilmaolosuhteita ja paine-eroja mitattiin kahden viikon ajan jatkuvatoimisella seurannalla
- Teollisten mineraalikulujen esiintymistä selvitettiin huonepinnoilta
- Rakennuksen kosteus- ja sisäilmateknisen kuntotutkimuksen yhteydessä tehtiin rakennuksen asbesti- ja haitta-ainekartoitus

Tärkeimmät havainnot

- Merkittävimmät sisäilmahaittariskiä aiheuttavat rakenneosat:
  - Alapohjarakenne
  - Väli- ja yläpohjien vanhat eristetäytöt
  - PAH-yhdisteet rakenteissa
- Alapohjan mikrobiologista kuntoa ei tutkittu tarkemmin, mutta betonilaatan päällisissä puurakenteissa todettiin lahovaurioita
- Välipohjan orgaanisissa eristeissä ei todettu mikrobikasvua eikä puurakenteissa ole lahovaurioita
  - Iän vuoksi paikallista kasvua voi olla
- Yläpohjan puurakenteissa ei havaittu lahovaurioita, lämmöneristeet paikallisesti mikrobivaurioituneita
- Ulkoseinän alaosaan kohdistuu kosteusrasitusta ja rakenne on pohjoispäädyssä kostea myös sisäpuolelta
- Seinärakenteissa halkeamia ja rappauspinnassa pakkasrapautumaa
- Ikkunoiden energiatehokkuus on heikko, havaittu huoltokorjaustarvetta
- Lämpötila ja suhteellinen kosteus ok, hiilidioksidipitoisuudessa nousua
- Sähköpattereissa paikoin korkeita pintalämpötiloja
- Kuitujen osalta yhdessä tilassa toimenpiderajan ylitys ja kolmessa tilassa pitoisuudet olivat koholla
- Koneellinen poisto on muuttanut painesuhteita ja poistoilmahormien kautta virtaa korvausilmaa sisätiloihin
- Rakenteiden kautta on todettu ilmavuotoja

Altistumisolosuhteiden arviointi, mikrobit

Taulukko 5. Altistumisolosuhteiden arviointi mikrobiepäpuhtauksille.

Mikrobivaurioiden merkittävyys				
4. Laaja-alaiset mikrobivauriot rakennuksessa ja poikkeava sisäilmapitoisuus	X			
3. Laaja-alainen mikrobivaurio rakennuksessa				
2. Paikallisia pienialaisia mikrobivaurioita rakenteissa			mahdollinen	
1. Rakenteet tutkittu, ei todettuja mikrobivaurioita				
Altistuminen mahdollista. Yläpohjassa esiintyi paikallisia mikrobivaurioita. Vaurioalueilta todettiin lämpökameralla ilmavuotoreittejä sisätiloihin rakennuksen ilmanvaihdon normaalissa käyttötilanteessa.	1. Ei ilmavuotoja, ei merkittävää paine-eroa rakenteen yli	2. Pistemäisiä ilmavuotoja rakenteista tai rakennusvoimakkaasti alipaineinen	3. Vähäisiä ilmavuotoja rakenteista ja rakennus on alipaineinen	4. Merkittävät ilmavuodot rakenteista tai merkittävä mikrobivaurio sisäpinnoilla
	Epäpuhtauksien kulkeutuminen vaurioalueelta			
altistumisen todennäköisyys:	epätodennäköinen	mahdollinen	todennäköinen	erittäin todennäköinen

Altistumisolosuhteiden arviointi, kuidut

Taulukko 6. Altistumisolosuhteiden arviointi teollisille mineraalikuiduille ensimmäisessä kerroksessa.

Teolliset mineraalikuidut, näytteet				
4. Toimenpiderajat ylittävät kuitupitoisuudet teippinäytteissä.	todennäköinen			
3. IV-kanavanäytteissä runsaasti kuituja, pinnoilla alle toimenpiderajan				
2. Yksittäisiä kuituja teippi- tai pölynkoostumusnäytteissä				
1. Ei kuituja näytteissä (teippi/pölynkoostumus, laskeuma, IV-kanavat)				
Altistuminen todennäköistä Tilassa 163 esiintyy toimenpiderajan ylittäviä kuitupitoisuuksia. Myös muissa tutkituissa tiloissa kohonneita pitoisuuksia. Ei näkyviä kuitulähteitä.	1. Ei kuitulähteitä sisäpinnoilla tai ilmanvaihdossa, ei merkittäviä ilmapuotoja	2. Vähäisiä kuitulähteitä sisäpinnoilla ja/tai IV:ssä. Vähäisiä ilmapuotoja rakenteista (painesuhteet)	3. Merkittäviä kuitulähteitä joko ilmanvaihdossa tai sisäpinnoilla tai voimakkaat ilmapuodot	4. Merkittäviä kuitulähteitä sekä sisäpinnoilla että ilmanvaihdossa.
	Havainnot kuitulähteistä			
altistumisen todennäköisyys:	epätodennäköinen	Mahdollinen	todennäköinen	erittäin todennäköinen

Altistumisolosuhteiden arviointi, kuidut

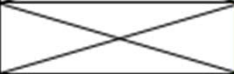
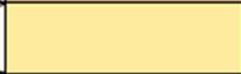
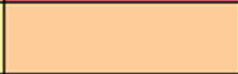
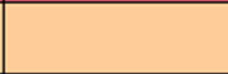

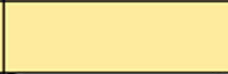

Taulukko 7. Altistumisolosuhteiden arviointi teollisille mineraalikuiduille toisessa kerroksessa

Teolliset mineraalikuidut, näytteet				
4. Toimenpiderajat ylittävät kuitupitoisuudet teippinäytteissä.				
3. IV-kanavanäytteissä runsaasti kuituja, pinnoilla alle toimenpiderajan				
2. Yksittäisiä kuituja teippi- tai pölynkoostumusnäytteissä	epätodennäköinen			
1. Ei kuituja näytteissä (teippi/pölynkoostumus, laskeuma, IV-kanavat)				
Altistuminen epätodennäköistä Tiloissa yksittäisiä kuituja. Ei näkyviä kuitulähteitä.	1. Ei kuitulähteitä sisäpinnoilla tai ilmanvaihdossa, ei merkittäviä ilmapuotoja	2. Vähäisiä kuitulähteitä sisäpinnoilla ja/tai IV:ssä. Vähäisiä ilmapuotoja rakenteista (painesuhteet)	3. Merkittäviä kuitulähteitä joko ilmanvaihdossa tai sisäpinnoilla tai voimakkaat ilmapuodot	4. Merkittäviä kuitulähteitä sekä sisäpinnoilla että ilmanvaihdossa.
	Havainnot kuitulähteistä			
altistumisen todennäköisyys:	epätodennäköinen	Mahdollinen	todennäköinen	erittäin todennäköinen

Altistumisolosuhteiden arviointi, PAH-yhdisteille

Taulukko 8. Altistumisolosuhteiden arviointi PAH-yhdisteille.

PAH-yhdisteet, näytetulokset				
4. Sisäilmanäytteen naftaleenipitoisuus ylittää toimistoympäristön ohjearvon 2 µg/m ³				
3. Materiaalinäytteessä kokonaispitoisuus > 200 mg/kg ja esiintyy hajua				
2. Materiaalinäytteessä todettu PAH-yhdisteitä (ei hajua ja ilmanäyte < 2 µg/m ³)			Mahdollinen	
1. Ei PAH-yhdisteitä sisältäviä materiaaleja (avaukset, näytteet ja/tai rakennuksen ikä)				
Altistuminen mahdollista Rakenteiden sisällä on PAH-yhdisteitä sisältäviä materiaaleja. Rakenteista havaittiin ilmavuotoja sisätiloihin. Sisätiloissa ei havaittu PAH-yhdisteisiin viittaavaa hajua ja sisäilmanäytteiden PAH-pitoisuudet olivat pieniä.	1. Ei PAH-yhdisteiden lähteitä	2. Vähäinen lähde	3. Merkittävä lähde, vähäiset ilmavuodot	4. Merkittävä lähde, merkittävät ilmavuodot.
	PAH-lähteen merkitsevyys			
altistumisen todennäköisyys:	epätodennäköinen	Mahdollinen	todennäköinen	erittäin todennäköinen

Toimenpidesuosituksset

- Välittömästi toteutettavat toimenpiteet:
  - Kuitulähteiden kartoittaminen, tilojen siivoaminen ja seurantanäytteenotto
  - Neuvottelutilan 160 ilmamäärien tarkastaminen
  - Sähköpattereiden tarkastaminen ja tarvittaessa uusiminen korkeiden pintalämpötilojen vuoksi
  - Kiviaineshormien ilmavirtauksen estäminen tai suunnan muuttaminen
- Peruskorjauksen yhteydessä:
  - Alapohjarakenteen uusiminen työteknisistä syistä sekä vanhoista eristetäytöistä, PAH-yhdisteitä ja puurakennevaurioista johtuen
    - Kiinnitettävä huomiota kosteuden kulkeutumista estäviin rakenneratkaisuihin
  - Sadevesien ohjauksen tehostaminen suositeltavaa
  - Julkisivun kuntotutkimus todellisten korjaustarpeiden selvittämiseksi
  - Väli- ja yläpohjien (vaurioituneiden) eristeiden vaihtaminen, PAH-yhdisteiden poistaminen ja vaurioituneiden puuosien uusimiseen on varauduttava
  - Väliseinien PAH-yhdisteitä sisältävän bitumikerroksen poistaminen suositeltavaa
  - Ikkunoiden peruskunnostus tai uusiminen suositeltavaa
  - Vanhojen tilkevälieristeiden uusiminen suositeltavaa, samalla karmien kiinnityspuiden poistaminen ja karmirakenteen tiiveyden parantaminen
  - Koneellisen tulo-/poistoilmanvaihdon asentaminen ja kiviaineshormien tukkiminen
- Peruskorjauksessa huomioitava levyrakenteisten seinien asbestipitoiset materiaalit.

Kiitos!